

3 (Sem-5/CBCS) PHI SE

2 0 2 4

PHILOSOPHY

(Skill Enhancement Course)

Paper : PHI-SE-5014

(Reasoning and Logic)

Full Marks : 50

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following as directed : 1×4=4

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) Which of the following is true about an inductive argument?

আগমনাত্মক যুক্তিৰ বিষয়ে তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো সত্য ?

(i) If the premises are true, the conclusion must be true.

যদি আশ্রয় বাক্যসমূহ সত্য হয়, সিদ্ধান্ত সত্য হ'বই লাগিব।

(ii) It is possible for the premises to be true and the conclusion false.

আশ্রয় বাক্যসমূহ সত্য আৰু সিদ্ধান্ত অসত্য হোৱাটো সম্ভৱপৰ হয়।

(iii) The conclusion follows necessarily from the premises.

সিদ্ধান্তটো আশ্রয় বাক্যসমূহৰ পৰা অনিবাৰ্যভাৱে নিঃসৃত হয়।

(iv) The conclusion is certain.

সিদ্ধান্তটো নিশ্চিত হয়।

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(b) Give the obverse form of the following proposition :

“Some students are players.”

তলত দিয়া বচনটোৰ প্ৰতিবৰ্তিত ৰূপটি প্ৰদান কৰা :

“কিছুমান শিক্ষাৰ্থী হয় খেলুৱৈ।”

(c) Give an example of mediate inference.

মাধ্যম অনুমানৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(d) Which of the following is true?

তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো সত্য ?

(i) Categorical syllogism is a mixed syllogism.

নিৰপেক্ষ ন্যায় হৈছে এক মিশ্ৰ ন্যায়।

(ii) Dilemma is a pure syllogism.

কূটন্যায় হৈছে এক অমিশ্ৰ ন্যায়।

(iii) Disjunctive-categorical syllogism is a pure syllogism.

বিশেষক-নিৰপেক্ষ ন্যায় হৈছে এক অমিশ্ৰ ন্যায়।

(iv) None of the above

ওপৰৰ কোনোটোৱেই নহয়

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

2. Answer the following questions : 2×3=6

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is an argument?

যুক্তি কি ?

(b) State any two rules of conversion.

সমবৰ্তনৰ যি কোনো দুটা নিয়ম উল্লেখ কৰা।

(c) What is enthymeme? Give an example of this type of syllogism. 1+1=2

লুপ্তাৱয়বন্যায় বা সংক্ষিপ্তন্যায় কাক বোলে ? এই প্ৰকাৰ ন্যায়ৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

3. Write short notes on any two of the following : 5×2=10

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা :

(a) Distinction between deductive and inductive arguments

নিগমনাত্মক আৰু আগমনাত্মক যুক্তিৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

(b) Conversion by negation

নিষেধমূলক সমবৰ্তন

(c) Sorites

ন্যায়-শৃঙ্খল

(d) Fallacy of relevance

প্ৰাসংগিকতাজনিত তৰ্কদোষ বা অনুপপত্তি

4. Answer any three of the following : 10×3=30

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is simple conversion? Can 'A' proposition be converted simply? Explain. 2+8=10

সৰল সমবৰ্তন কি ? 'A' বচনৰ সৰল সমবৰ্তন কৰিব পাৰিনে ? ব্যাখ্যা কৰা।

- (b) What is hypothetical-categorical syllogism? Explain its different forms with suitable examples. $2+8=10$
 প্রাকল্পিক-নিৰপেক্ষ ন্যায় কি? এই প্ৰকাৰ ন্যায়ৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ উপযুক্ত উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) What is disjunctive-categorical syllogism? How do you test the validity of this kind of syllogism? Explain. $2+8=10$
 বিয়োজক-নিৰপেক্ষ ন্যায় কি? এই প্ৰকাৰ ন্যায়ৰ বৈধতা তুমি কেনেকৈ পৰীক্ষা কৰিবা? ব্যাখ্যা কৰা।
- (d) What do you mean by inductive fallacy? Explain any two types of this fallacy with suitable examples. $2+4+4=10$
 আগমনাত্মক তৰ্কদোষ বা অনুপপত্তি বুলিলে কি বুজা? যি কোনো দুই প্ৰকাৰৰ এনে অনুপপত্তি উপযুক্ত উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (e) What do you mean by fallacy of ambiguity? Explain any two types of this fallacy with suitable examples. $2+4+4=10$
 দ্ব্যৰ্থকতাজনিত তৰ্কদোষ বা অনুপপত্তি বুলিলে কি বুজা? যি কোনো দুই প্ৰকাৰৰ এনে অনুপপত্তিৰ বিষয়ে উপযুক্ত উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (f) What is dilemma? Explain the method of testing the formal validity of a dilemma. $2+8=10$
 কুটন্যায় মানে কি? কুটন্যায়ৰ আকাৰগত বৈধতা বিচাৰৰ পদ্ধতিটো ব্যাখ্যা কৰা।